

CAROLVS SI=

VE TVNETE.

Quid qui indefessis decurras in æthere bigis,
 Desuper Terræ lustras loca Phœbe patētis
 Vnde oreris, mediq; nites ubi culmine cœli,
 Oceaniq; subis vasti lacum, & inde reuertens,
 Cymbio in exortus ueheris radiante priores,
 Quid melius cernis Carolo, aut quid Cæsare maius?
 Aspice, nam nil te fugit, aspice Phœbe. Quid ergo
 Tale uides? à quo metuit perterritus orbis,
 Imperiumq; tremunt scelerati, quiq; fuere
 Exitium pestisq; bonis, nunc forte suarum
 Mutata satagunt rerum, quæruntq; latere
 Vi captæ loco in augusto regionis iniqua.
 Quam tulit ille diu, quam non est ultus, & omnes
 Sustinuit quasi sopitus patientibus ausus
 Hostiles animis, quos tandem excitus apertis
 Aspiciens oculis sese ipse recolligit, inq;
 Maiorum reuocat mentem præclara suorum
 Et totum quæ facta uehuntur laude per orbem.
 Materiamq; dare aggreditur, si quem tamen ista
 Secula ferre queant, aut si uentura poetam,
 Qui digna æternæ faciat præconia famæ.
 O Carole ô magni soboles generosa Philippi,
 Tertius à Diuo qui ducere Maximiano,
 Tû ne ille es Carolus Carolo de Principe V.
 Romani Imperij, de quo tot carmina uatum
 Arma per edicunt totum uisericia mundum.
 Cuius Sante suum memorantur nomina partum.

Formaq; descripta est, & castæ nobile mentis
 Ingenium, ut iam quisq; tuos quod uiderit annos
 Et genitum seculo sese lætetur in isto.
 Ergo tibi non sola subest Europa, Nec illa
 Terrarum plaga qua decliuus ab æthere Phœbus
 soluit equis spatio fumantia lora peractò,
 sed tua se longe infinita potentia tendit
 Vltcrius, trans Herculeis inclusa columnis
 Inq; Atlantiacum freta prospicientia pontum,
 Vnde obtunt uasum ferratæ Nerea classes,
 Exquiruntq; nouas hominum super æquora sedes,
 Atq; alium inueniunt disclusum fluctibus orbem,
 Indiam ab occiduo uenientes littore. Nec gens
 Nec locus incurfus illarum pertulit ullus.
 Ipsæ diuitias auri argentiq; reportant,
 Et pretiosarum gemmarum lucida dona,
 Bellorum neruos, pacis decus, atq; tuis hæc
 Expediunt Carole auspicijs, sed tu magis alta
 Diuino spectas animo, pudet illa Tyrannis
 Priscorum seruire patrum florentia regna,
 Sub Scythicoq; premi sanctam pede religionem.
 Hæc Caroli pia corda tenet dignissima cura,
 Nec quicquã sibi maiori quod possit honori
 Esse uidet, quicquã esse Deo neq; gratius ipsi,
 Barbara quàm strido si ferro fregerit arma,
 Proq; salute hominum strido & pro nomine Christi.
 Vindicis ipse igitur Dux agminis Africa uictor
 Littora cum læto peruadit milite, iusto
 Marte ferox pulsi fraterno crimine regis

Defensor, Tunetisq; caput nunc obsidet urbem
 Maurorum imperij. Quo cum se inferre pararet
 Expectans siculo uenientes æ quore naues,
 Tunc insigne crucis posteaquam Christidos una
 Extulit ille manu sacræ uenerabile signum
 Militiæ, positis genibus sic esse locutus
 Armorum sese feruor cingente corona.

O socij, neq; enim parua aut contempta manus est
 Copia in his uestre Carolo duce & auspice castris,
 Hæc nos suscepti præcedent signa duelli,
 Hæc ego capta mea dextra, si quæritis, ipse,
 Complectar uosq; ante geram comprehensa fideli.
 Quare si qua ducis reuerentia, si qua potentis
 Numinis, & si qua est communis cura salutis,
 Pro se quisq; uiri tota huc incumbite mente,
 Per uos ut summi cœlorum gloria Regis,
 Perq; ut uos uestre grandescat gloria Gentis,
 Siue Itala de stirpe sati seu Bætidos oræ
 Cultores nostri regni, seu bellica misit
 Ad graue discrimen sancti Germania Martis.
 Cernitis hoc toto nil usquam ex agmine desit,
 Sunt naues quibus inductis cœlabitur æ quor.
 Quas neq; Persarum quondam seruilia regis
 Agmina, nō etiam mare prouectæ hoc quoq; in ipsum
 Atthides, aut opere aut superent foelicibus armis.
 Nec tamen unquam aliæ memorantur classibus istis
 Instruæ melius salsas fluxisse per undas,
 Solis est annis opus & formidine casso
 Pectore, in imbellem tales proficiscimur hostem.

Sed pelagi insuetos audita pericula terrent,
 At scitote Deum Dominum terræq; marisq;
 Versante æthereo sceptrâ immortalia templo,
 Desuper in sibi deuotas nil triste cohortes
 Passurum inferri, dextraq; superne potente
 Propulsaturum mala tellurisq; saliq;
 Illo uos modo præsentî me pectore freti
 Quisq; ducem cupide sequitor, sic fatus in altum
 Produciq; rates iubet, & simul excipit ipsum
 Doriaca insignis cura edita fabrica puppis.
 Vela aquilonaris sinuant flabra annua uenti.
 Ordine procedunt sulcantes uda Carinæ
 Marmora, Sicelidos fit aquæ res mira puellis
 Insulæ, & in pelago conuulsæ innare uidentur.
 Et trepidæ emergunt redimitum fluctibus ulua
 Ore tenus caput, & se rursus in ima recondunt,
 Armorum insolitis radijs ceu fulguris ictæ,
 Perculsaq; sono horribili quos ærea mittit,
 Flammiuomo ore globos elidens machina ferri.
 Has senior ponti in Nereia tecta reuersas
 Demulcet blando appellans sermone futura
 Prædicente suo, memoratq; oracula Proteus.
 Hæc est illa dies, hæc lux est festa sorores
 Quam uotis longo iam tempore sæpe petiui,
 Quæ pacis fert in cunctas exordia terras.
 Ergo quies & læta uigebunt otia rebus
 Humanis. Non ulla magis piratica toto
 Insidiosa bonis grassabitur æquore puppis.
 Nunc tibi finis adest Getici uis impia regni,

Quam

Quam nimis est perpeſſa diu clementia magni
 Numinis in terras ſeuam noſtrasq; furentem
 Aequoris in ſedes. Caroli debere triumphis
 Materna Caroli ſequana de ſtirpe, diu iam
 Debita francigenæ dextræ. Sed dum ſibi fatiſ
 Conciliat genus eximij ſtirps illa Rudolphi,
 Interea orbis clade ferox, & inulta fuiſti.
 Nunc fortuna retro cedit tua. Cede potenti
 Cede Deo. Et Caroli inuitas uitare cohortes
 Deditioſe uelis, & palmas tendere inermes,
 Ante pedes abiecta ſolo uictoris, & unam
 ſupplex de illius ſumma ſperare ſalutem
 Qua ſeruare ſolet quoq; manuſuctudine captos.
 Aut refuge in montes, Scythicasq; require latebras.
 Per Tanaim cum mox glacie pons iunctus eunti
 Iam præbebit iter, uel fluuius curre per arctos
 Qua quondam Inachiam fama eſt tranſſe puellam.
 Nec rabies te peruertat conſtigere bello
 Utq; uelis acie decernere. Nil tibi reſtat
 Succellus ſortis uel bonæ. Tulit omnia carus
 Ipſe Deo Carolus, cuius ſi numen adoras
 Siq; humilis ueniam petis, eſt fortalſe ſalutis
 Spes non abiicienda tibi, ſpem ponito regni.
 Hæc ſenior illæ attonitæ ſermonibus aures
 Præbebant etiam factio iam ſine loquendi.
 Tandem animis hilares, uix ſpemq; ſuam capientes
 Vota canunt Carolo, reſonant lilibeiâ late
 Littora & illuſtri ſcintillans Aetna fauilla.
 I. Care, I mundi ſcælix melioris origo,

Ad decus

Ad decus I Carole æternum. Nunc terminus instat
 Tristitiæq; malisq;. Hic & tecum incipit una
 Prosperitas & pax procedere, gaudia tecum,
 Tecum sancta quies & sœsis otia terris.
 Ecce nitet solito lux clarius, & silet æther
 Aptaq; sola tuis insurgunt flamina uelis
 Cerulei fluctus rident. Te te omnia rebus
 Humanis Carole expectant spem, teq; salutem.
 Nunc fugit exitium, pestis fugit antemalorum
 Morborumq; lues, inopisq; carentia uictus.
 Nunc etiam cessant odiorum dira uenena
 Vnanimiq; omnes coniungunt fœdera corde.
 Pergite fœlices Carolo duce, pergite turmæ.
 Vos manet ab frustra multis fortuna cupita
 Militiæ, & sancti summo sub Numine Martis,
 Imperio Carolo infinita prouincia cuius
 Est data totius mundi. Te mœnia nulla
 Nulla acies Carole excludet. Pelagusq; solumq;
 Ille Deus Deus ille tibi qui exciuit, aperta
 Reddet. Quin etiam si res ferat, aëra & ipsos
 Cœlorum pandet tractus, ne quid tibi toto
 Possit in accessum fieri aut obsistere mundo.
 Hoc celebrant uitreum cantu Nercides æ quor
 Illud diuina Carolo Duce classe superbum
 Exultat sternitq; uias, portusq; recludit,
 Africa terra tuos. Veteris Carthaginis arces
 Prætereunt, Tunetisq; petunt hostilibus urbem
 Mentibus atq; armis. Getici tremit impia turba
 Præsidij, atq; animo uisis modo frangitur illis,

Et pug

Et pugnare iubet pudor & formido retentat.
 Numen adest iacite arma procul. Pudor omnis abesto
 Concessisse Deo, gaudet cui cedere rerum
 Natura, illi etiam dubijs nunc mentibus astant
 Materiamq; uolunt Caroli præbere triumphis.
 Iamq; freti ingentes neq; propugnacula turres
 Non muros obstare sinit sibi, non sibi fossas
 Læue quibus terris immisit barbarus æ quor.
 Inuebitur portu Caroli iam clasis aperto,
 Cæsa iacent passim summersaq; corpora ponto
 Crebraq; depressæ passim extant fragmina puppis.
 Iam ductor pelago cedit paruaq; manu se
 Per Numidum tostas fugiens subducit arenas,
 Cognomenta cui sunt Russæ congrua barbæ.
 Exultat captiua hominum gaudetq; caterua,
 Libertate sua, Carolus nam liberat omnes
 Conseruans profugo placato milite regi
 Incompilatam quam Marte receperat urbem.
 Macte animo & uirtute, Dei dux inelyte. Nunc te
 Gloria perpetuæ famæ redimire corona
 Gloria cœlesti properat fulgore renidens.
 Te canimus, te dehinc rebus foeliciter actis
 In terra penitus stabilita pace canemus
 Nec pariant tibi inornati fastidia uersus.
 Grataq; sit cupida concepta in mente uoluntas,
 Indigno celebrandi ingentia carmine facta.
 Hoc pater ipse Deus rerum suprema potestas
 Et fieri patitur nec forti offenditur ausu,
 Præbet & incultis diuinas cantibus aures.

FINIS.

BASILEAE APVD IOAN. HER
VAG. AN. M. D XXXVI.

[Faint, mostly illegible handwriting at the top of the page, possibly including the word "Venus"]

[Large, stylized cursive letter, possibly 'M' or 'H', with a long, sweeping tail extending to the left]

[Large, stylized cursive letter, possibly 'P', with a long, sweeping tail extending to the right]

[Large, stylized cursive letter, possibly 'P', with a long, sweeping tail extending to the right]

[Small, stylized cursive letter, possibly 'D', with a long, sweeping tail extending to the right]

Anno Christi 100 vnde de Josephi

Christi 9 Josephi magis

No Christi 274 de factis Manichaeorum

No Christi 312 vnde Josephi per

nostrum

No Christi de prologo Josephi 388

Handwritten text at the top of the page, including the Roman numeral **XIII** and other illegible characters.

Handwritten text in the middle section, featuring a large, stylized initial letter and several lines of cursive script.

Handwritten text below the middle section, including a large, dark ink blot or stain that partially obscures the writing.

Handwritten text in the lower middle section, with a large, decorative initial letter and cursive script.

Handwritten text at the bottom of the page, including the word **mons** and other illegible characters.

